

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax: +40-21-3126578, e-mail: suport@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR.9
din 16.01.2012**

Dosar nr.: 384/2011

Petiția nr.: 5999/20.10.2011

Petent: Centrul Parteneriat pentru Egalitate

Obiect: conținutul formularelor tipizate pentru recensământul populației octombrie 2011

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1 Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1 Centrul Parteneriat pentru Egalitate, cu adresa de corespondență în București, Bd. Națiunile Unite, nr. 4, bl. 106, sc. A, ap. 11, sector 5

I.2 Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului.

I.2.1 Institutul Național de Statistică, cu sediul în București, B-dul Libertății 16, sector 5

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

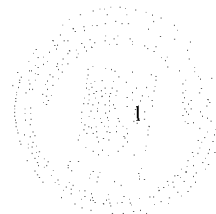
2.1 Petenta sesizează aspecte, cu privire la conținutul formularelor tipizate pentru recensământul populației, ca fiind discriminatorii.

III. Procedura de citare

3.1 În temeiul art. 20 alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

Prin adresa înregistrată cu nr. 5999/24.10.2011, a fost citat Centrul Parteneriat pentru Egalitate, în calitate de petent.

Prin adresa înregistrată cu nr. 6056/24.10.2011 a fost citat Institutul Național de Statistică în calitate de reclamat, pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 31.10.2011.

IV. Susținerile părților

4.1 În perioada 20-31 octombrie 2011 se desfășoară Recensământul Populației și al Locuințelor prin care toți cetățenii, persoane adulte, care răspund unor întrebări. În fiecare locuință se completează trei formulare: unul despre ansamblul gospodăriei, unul despre locuință și altul despre fiecare membru al gospodăriei.

4.2 Petentul susține că din formularul referitor la gospodărie rezultă că există un cap al gospodăriei. În manualul personalului de recensământ este definit capul gospodăriei ca „persoană declarată și recunoscută ca atare de către ceilalți membri ai gospodăriei. Desemnarea capului gospodăriei este decizia exclusivă a membrilor gospodăriei. Dacă situația o impune veți putea oferi criterii care să ajute în alegerea capului gospodăriei, și anume: situația economică a persoanei, venitul, autoritatea personală, deținerea titlului de proprietate asupra locuinței, vârsta etc.”

4.3 Petentul susține că, atât stabilirea capului gospodăriei, cât și criteriile nelimitativ exprimate sunt discriminatorii, pentru că deși se menționează că poate fi capul gospodăriei soțul, soția, un copil, un părinte, criteriile folosite sunt clar în favoarea bărbatului.

4.4 Reclamatul susține că declararea capului gospodăriei este prerogativă exclusivă a membrilor fiecărei gospodării. Această noțiune este definită doar pentru scop statistic pentru a putea determina și calcula numărul nucleelor familiale. Prin cap de gospodărie trebuie să se înțeleagă o persoană de referință, față de care se stabilesc relațiile de rudenie a tuturor membrilor gospodăriei. Nu se indică faptul că capul gospodăriei trebuie să fie bărbatul, astfel încât nu se poate reține o discriminare. Criteriile enunțate nu privesc sexul. Capul gospodăriei este decizia exclusivă a membrilor gospodăriei, indiferent dacă acesta este soțul, soția, un copil, un părinte etc. cu condiția să aibă vârsta de 18 ani. Reclamatul mai susține că petentul în mod greșit apreciază că capul gospodăriei poate fi identificat cu capul familial. Nu trebuie să existe confuzie între capul gospodăriei și capul familial, întrucât o gospodărie poate fi alcătuită din mai multe nuclee familiale.

4.5 Petentul susține că din formularul referitor la persoane, la secțiunea „caracteristici demografice” punctul 6 - doar femeile trebuie să menționeze anul în care s-au căsătorit și dacă s-au recăsătorit, iar la punctul 8 - doar femeile sunt întrebate asupra anului în care au început relația de uniune consensuală, bărbații nu. Astfel, petentul consideră că solicitarea doar la femei este discriminatorie.

4.6 Reclamatul susține că declararea stării civile legale și a stării civile de fapt sunt obligatorii pentru ambele sexe. Bărbatul pentru că nu dă naștere unui copil, nu a fost necesar să se prevadă rubrică pentru anul căsătoriei sau uniunii consensuale la bărbat.

4.7 Petentul susține că la punctul 9 este stipulat că doar femeile cu vârsta de peste 15 ani sunt întrebate câți copii au născut și consideră că s-ar impune un criteriu de vârstă aleatoriu, deși există fete de 12-13 ani care au devenit deja mame.

4.8 Reclamatul susține că declararea numărului copiilor născuți-vii este obligatoriu pentru femeile de 15 ani și peste, întrucât indicatorul statistic în ceea

ce privește fertilitatea se referă de la această vârstă. Faptul că sunt și excepții, acestea apar în Anuarul statistic.

4.9 Petentul susține că la punctul 30, la caracteristicile economice ale populației, persoana intervievată trebuie să declare cu ce se ocupă, respectiv statutul activității curente. Printre opțiunile de răspuns se află și aceea de casnică, singura ocupație folosită la genul feminin. Se va crea confuzia cu persoană întreținută, iar ocupația de casnică nu este reglementată prin nici un act normativ.

4.10 Reclamatul susține că se referă la persoană casnică, iar la punctul 30, sintagma „întreținut de altă persoană” se regăsește separat de sintagma „casnică” întrucât au înțelesuri diferite. O diferență ar putea fi aceea ca persoana casnică să se întrețină din sume provenite din chirii, dobânzi etc. și deci să nu fie întreținută de altă persoană.

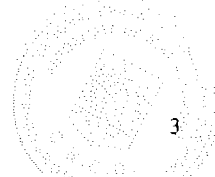
4.11 Petentul consideră că se încalcă prevederile art.15 din O.G. 137/2000, republicată.

4.12 Reclamatul invocă excepția lipsei calității procesuale pasive a Institutului Național de Statistică, având în vedere că obiectul petiției este conținutul formularelor tipizate pentru recensământul populației și al locuințelor 2011, iar această instituție nu este autorizată pentru aprobarea conținutului formularelor. Potrivit art.5 alin.4 lit.c din OG 36/2007 privind efectuarea recensământului populației Comisia Centrală pentru Recensământul Populației și al Locuințelor aprobă formularele de înregistrare și instrucțiunile de completare a acestora. În conformitate cu aceste prevederi, Comisia Centrală pentru Recensământul Populației și al Locuințelor a aprobat instrumentarul de recensământ așa cum reiese din Minuta ședinței Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și al Locuințelor din data de 30.06.2011

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 **În fapt**, prin petiția înregistrată cu nr. 5999 din data de 20.10.2011, petentul sesizează Consiliul, susținând că conținutul formularelor tipizate pentru recensământul populației octombrie 2011, conține aspecte discriminatorii.

5.2.1 **În drept**, analizând faptele reținute în acest caz, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO), care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă” (vezi CEDH, 18 februarie 1991, *Fredin c/Suede*, parag.60, 23 iunie 1993, *Hoffman c/Autriche*, parag.31, 28 septembrie 1995, *Spadea et Scalabrino c/Italia*, 22 octombrie 1996 *Stubbings et autres c/Royaume-Uni*, parag.75)

5.2.2 Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000R cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000R. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

5.2.3 Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

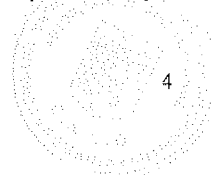
5.2.4 Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.2.5 CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

5.2.6 Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dedusă soluționării, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze procedural, în primă fază, excepțiile ridicate de către părți. Astfel, Colegiul Director constă că reclamatul, Institutul Național pentru Statistică, a ridicat excepția lipsei calității procesuale pasive, având în vedere că obiectul petiției este conținutul formularelor tipizate pentru recensământul populației și al locuințelor 2011, iar această instituție nu este autorizată pentru aprobarea conținutului formularelor. De asemenea, Colegiul director constată că potrivit art.5 alin.4 lit.c din O.G. 36/2007 privind efectuarea recensământului populației, Comisia Centrală pentru Recensământul Populației și al Locuințelor aprobă formularele de înregistrare și instrucțiunile de completare a acestora. În conformitate cu aceste prevederi, Comisia Centrală pentru Recensământul Populației și al Locuințelor a aprobat instrumentarul de recensământ așa cum reiese din Minuta ședinței Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și al Locuințelor din data de 30.06.2011 existentă la dosar.

5.2.7 În situația dată, Colegiul director urmează să admită excepția lipsei calității procesuale pasive a Institutului Național pentru Statistică invocată în cauză în mod corect de către partea reclamată.

5.2.8 Pe fond, Colegiul director dezbătând cele sesizate cu privire la susținerea petentului cu privire la formularul referitor la gospodărie din care ar rezulta că există un cap al gospodăriei, este de opinie că, prin cap de gospodărie trebuie să se înțeleagă o persoană de referință, față de care se stabilesc relațiile de rudenie a tuturor membrilor gospodăriei. Nu se indică faptul că capul

gospodăriei trebuie să fie bărbatul, astfel încât nu se poate reține o discriminare. Capul gospodăriei este decizia exclusivă a membrilor gospodăriei, indiferent dacă acesta este soțul, soția, un copil, un părinte etc. cu condiția să aibă vârsta de 18 ani.

5.2.9 Cu privire la susținerea petentului că din formularul referitor la persoane, la secțiunea „caracteristici demografice” punctul 6 - doar femeile trebuie să menționeze anul în care s-au căsătorit și dacă s-au recăsătorit, iar la punctul 8 - doar femeile sunt întrebate asupra anului în care au început relația de uniune consensuală, bărbații nu, Colegiul Director este de opinie că poate fi o formă de discriminare pe criteriul de sex, în cazul în care se solicită doar femeilor.

5.2.10 Referitor la punctul 9 din formularele tipizate cu privire la faptul că doar femeile cu vârsta de peste 15 ani sunt întrebate câți copii au născut și petentul consideră că s-ar impune un criteriu de vârstă aleatoriu, deși există fete de 12-13 ani care au devenit deja mame, Colegiul Director poate reține justificarea că declararea numărului copiilor născuți-vii este obligatoriu pentru femeile de 15 ani și peste, întrucât indicatorul statistic în ceea ce privește fertilitatea se referă de la această vârstă, precum și faptul că sunt și excepții, care apar în anuarul statistic. Astfel, Colegiul este de opinie că poate exista o justificare obiectivă și nu ne aflăm în prezența unei fapte de discriminare.

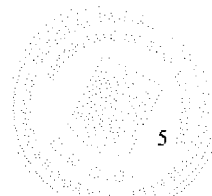
5.2.11 Referitor la punctul 30, la caracteristicile economice ale populației, unde persoana interviuată trebuie să declare cu ce se ocupă, respectiv statutul activității curente, iar printre opțiunile de răspuns se află și aceea de casnică, singura ocupație folosită la genul feminin, care poate crea confuzia cu persoană întreținută, Colegiul director este de opinie că poate fi reținută în sensul de persoană casnică fără să se asocieze cu persoana întreținută de altă persoană, și că poate fi întreținută și din alte venituri, chirii etc. Deci, Colegiul este de opinie că nu ne aflăm în prezența unei fapte de discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive a reclamatului, Institutul Național pentru Statistică;
2. clasarea dosarului;
3. se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii
Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

CAZACU Ioana Liana – Membru

HALLER Istvan – Membru

JURA Cristian – Membru

NIȚĂ Dragoș Tiberiu – Membru

STANCIU Sorina – Membru

VASILE Vasile-Alexandru – Membru

Hotărâre Redactată: D.N.T., Tehnored. V.F

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal de 15 zile, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

